

Оганова Карина,
*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
аспірантка кафедри земельного та аграрного права*

ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМВПЛИВУ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ ТА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Сьогодні Україна знаходиться на етапі динамічного реформування політичних та економічних перетворень. Соціальна політика змінює свій вектор від авторитарного до демократичного та все більше знаходиться в залежності від суспільної думки. В умовах сучасного реформування держави проблема взаємовпливу правового виховання та державотворення стає досить актуальною.

Взаємовплив простежувався на всіх етапах державотворчої еволюції. Так, окрім сучасників, над питанням правового виховання

замислювались ще в античних Греції та Римі, де у громадян вже з дитячих років виховувалася повага як до законів, так і до встановлених порядків.

На думку деяких вчених, державотворення, в аспекті його зв'язку із правовим вихованням, висуває на перший план людський фактор на шляху до правового ідеалу. Адже будь-які політичні установи – це справа людських рук і будь-який політичний механізм приводиться в дію людьми. Підтримуючи цю думку, можна стверджувати, що державотворчість залежить від багатьох факторів, у тому числі від рівня правового виховання і правової освіти населення країни. Ці фактори взаємодіють на всіх рівнях та етапах. Отже, процес державотворення є складним, багатоступінним механізмом, який залежить від багатьох чинників та передбачає суттєве підвищення правосвідомості та правової культури усіх членів суспільства.

Правове виховання безпосередньо впливає на розвиток держави, оскільки є необхідною умовою підвищення правової активності громадян і окремих соціальних груп, формування правової культури суспільства, подальшого зміцнення законності. Воно тісно пов'язане з іншими видами соціального виховання: моральним вихованням, ідейно-політичним, естетичним, професійним та ін.

При належному рівні правового виховання громадяни мають та проявляють свою активну громадську позицію. Вони зацікавлені у запровадженні нових тенденцій розвитку країни, законодавчих змін, побудові сильної та незалежної держави. Але, це працює лише при наявності високого рівня правосвідомості та діє не в кожній державі. Сьогодні Україна фактично знаходиться на початковому етапі виховання правосвідомості у громадян, оскільки більшість населення має низький рівень правової культури.

У демократичному суспільстві значна кількість питань, які впливають на розбудову держави, виноситься на розсуд громадян. Проте, в силу низького рівня правосвідомості, суспільство приймає рішення, які можуть негативно позначитись на політиці держави. Прикладом є вибори, які вважаються найвищим проявом демократії. Саме вони і призводять до рішучих змін, причому не завжди до позитивних. Це може обумовлюватися плюралізмом думок, проте, вбачається, що в більшості випадків причиною є саме низький рівень правового виховання.

Статистичні дані свідчать, що більшість населення не ознайомлюється та не вивчає програми кандидатів, за яких голосують, не ознайомлюється з проектами нормативно-правових актів, які виносяться на голосування. Саме це безпосередньо вказує на низький рівень правового виховання, що негативно впливає на державотворчі процеси.

Правове виховання включає в себе рівень правосвідомості не тільки простого населення, але і суб'єктів владних повноважень. На державних службовців або службовців місцевого самоврядування покладена додаткова відповідальність. На разі відбувається стрімкий рівень

збільшення законодавчої бази, впровадження децентралізації і саме державні службовці несуть відповідальність за це. Державні службовці у своїй роботі керуються не лише нормами закону, але й нормами етики та моралі. В разі низького рівня компетенції, етики та правосвідомості, службовці не зможуть у повному обсязі проаналізувати та внести доречні зміни, доповнення до нормативно-правових актів, від чого може суттєво постраждати державотворчий процес.

Проблема взаємовпливу правового виховання та державотворення полягає саме в тому, що вони не тільки взаємопов'язані, але і залежать один від одного. Як уже було зазначено, взаємодія між ними відбувається на всіх рівнях: від самого початкового етапу (пропозицій, заяв, скарг) до вищого рівня (розробка, внесення і прийняття законопроектів).

Їх взаємодія має бути спрямована у позитивне русло. Вбачається, що держава повинна ставити перед собою завдання підвищення рівня правового виховання громадян та шляхи його вирішення.

Останніми роками такі проекти, як «Я Маю Право», «Правосуддя» та інші вже вплинули на підвищення правового рівня населення, останні президентські вибори стали тому доказом. Продовжуючи тенденцію підвищення рівня правового виховання населення, державотворча діяльність України може досягнути значного розвитку.

Література:

1. Правове виховання в сучасній Україні : монографія / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого ; за ред.: В.Я. Тація, А.П. Гетьмана, О.Г. Данильяна. Харків : Право, 2010. 368 с.

2. Данильян О.Г. Проблема взаємовпливу правового виховання і державотворчого процесу: українські реалії / О.Г. Данильян, О.В. Петришин // Вісник Академії правових наук України. Харків: Право, 2010. № 1 (60). С. 28-39.

3. Данильян О.Г. Особливості організації та управління правовим вихованням у демократичному суспільстві / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань // Гілея: науковий вісник: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Укр. Акад. наук. Київ, 2011. Вип. 50 (№8). С. 427-433.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО

Тези доповідей
XVI Міжнародної наукової конференції
аспірантів та студентів
(22 травня 2020 року)

Харків
«Право»
2020

УДК 340.12

Ф56

Організаційний комітет:

Голова – А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Члени: О. Г. Данильян, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії; С. Б. Жданенко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; І. І. Коваленко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; Г. В. Коваленко, кандидат юридичних наук, асистент кафедри філософії

Тези друкуються мовою авторів у авторській редакції

Філософія і право : тези доп. XVI Міжнар. наук. конф. аспірантів та студентів (22 трав. 2020 р.). – Харків : Право, 2020. – 474 с.

ISBN 978-966-998-003-8

У пропонованій до уваги читачів збірці тез і повідомлень XVI Міжнародної наукової конференції аспірантів та студентів «Філософія і право» висвітлюється широке коло як загальнофілософських проблем, так і різноманітних аспектів філософії права. Певна частина матеріалів конференції розвиває і поглиблює філософські уявлення у царині правової онтології, правової антропології, теорії правових цінностей, теорії пізнання права та інституційного виміру права. Деякі напрацювання містять спроби не тільки по-новому підійти до осмислення вже достатньо розробленої проблематики, а й виявляються кроком на шляху пізнання раніше не відрефлектованого шару правової реальності. У цьому сенсі зміст нижченаведених тез засвідчує зацікавленість майбутніх фахівців права у більш глибокому теоретичному освоєнні тих феноменів правової реальності, пізнання яких є умовою розв'язання нагальних практичних завдань правотворчого й правозастосовного характеру в контексті гідного виконання професійної місії у розбудові правової державності в Україні.

УДК 340.12

Адреса редакційної колегії:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2020
© Оформлення. Видавництво «Право», 2020

ISBN 978-966-998-003-8